

6. Про затвердження Порядку розроблення планів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів від 9 серпня 2017 р. № 626 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/626-2017-%D0%BF>

7. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів від 30 жовтня 2013 р. № 841[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF>

8. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо планування і порядку проведення евакуації населення: Наказ МНС України від 07.09.2004 N 44 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0044512-04>

9. Про затвердження Методики планування заходів з евакуації: Наказ МВС України від 10.07.2017 № 579 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0938-17>

10. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять [Текст]: ДСТУ 2272:2006. - Офіц. Вид. - Чинний від 09 – 06 2006. – К. : Держспоживстандарт України, 2007.- 28 с.

Керімова Е. Я., студентка групи Т-51-19

Кравцов М. М., доцент, науковий керівник

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЛІКВІДАЦІЯ НАСЛІДКІВ АВАРІЙ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Сьогодні будь-який вид транспорту представляє потенційну небезпеку. Якщо вірити статистиці, найнадійніший вид пересування – повітряний транспорт. Хоча у випадку аварії на літаку гине велика кількість людей, проте авіаційні аварії стаються дуже рідко – смертність складає 0,6 людей на

160 мільйонів кілометрів. Залізничний транспорт також вважається відносно надійним видом пересування, проте він є більш небезпечним, ніж повітряний. Рівень летального результату – 0,9 пасажирів на 160 мільйонів кілометрів (рис. 1). Ще більш небезпечними є водний та автомобільний види транспорту відповідно. Але мова йдеться не лише про пасажирські перевезення.



Рисунок 1 – Надзвичайна ситуація на залізничному транспорті

Найстрашнішою пригодою на залізничному транспорті є аварія, що сталася при перевезенні небезпечних вантажів. Мова йде не тільки про смерть людей, що були безпосередніми учасниками ДТП, а ще й про нанесення шкоди оточуючому середовищу внаслідок неправильного поводження з небезпечними речовинами, що перевозяться.

Існує велика кількість способів доставки небезпечних вантажів. Одним з найдешевших та найефективніших методів транспортування є перевезення небезпечних вантажів залізничним транспортом. Щоб уникнути аварійних

ситуацій, треба виконувати низку обов'язкових правил. Ці правила відносяться до самого вантажу, супровідних документів, персоналу, залізничного транспорту і так далі.

Розрізняють такі види небезпечних ситуацій на залізничному транспорті: сходження рухомого складу з рейок, наїзди на перешкоди на переїздах, пожежі і вибухи на рухомому складі, зіткнення поїздів між собою.

Наслідками аварій і катастроф на станціях та перегонах є:

- вибухи небезпечних вантажів, що призводять до руйнування шляхів, вагонів, локомотивів, споруд, будівель депо;
- пожежі рухомого складу, станційних будівель та інших споруд;
- розлив і викид в атмосферу агресивних або отруйних речовин;
- поразка залізничних працівників або пасажирів вогнем, вибухами, отруйними рідинами та газами;
- значні матеріальні збитки залізничного господарства, зниження вантажів, що перевозяться.

Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи при ліквідації аварій на залізничному транспорті включають (рис. 2):

- збір інформації, розвідку та оцінку обстановки;
- визначення меж небезпечної зони, її огороження і оточення;
- проведення аварійно-рятувальних робіт з метою надання допомоги постраждалим;
- ліквідацію наслідків аварії (локалізація джерела надзвичайної ситуації, тушіння пожежі та ін..)
- аварійно-відновлювальні роботи на електричних мережах та комунікаціях.



Рисунок 2 – Роботи по ліквідації наслідків аварії на залізничному транспорті

При зіткненнях, різкій зупинці поїзда і перевертанні вагонів пасажирського поїзда типовими травмами пасажирів є удари, переломи, струси головного мозку, здавлювання. У таких випадках аварійно-рятувальні роботи включають в себе:

- проникнення в вагон через входні двері, віконні прорізи і спеціально пророблені люки;
- пошук постраждалих, їх деблокування та евакуацію;
- надання першої медичної допомоги постраждалим.

При виникненні великих аварій і катастроф на залізничному транспорті доцільно призначати оперативну групу з наступними завданнями:

- організація і безпосереднє здійснення в районі катастрофи безперервного моніторингу обстановки, оцінки масштабів і прогнозування подальшого її розвитку;

- вироблення пропозицій та прийняття рішень по локалізації та ліквідації наслідків катастрофи, захисту населення і навколишнього середовища в зоні надзвичайної ситуації;

- залучення до робіт усіх наявних сил і засобів, підготовка пропозицій про використання всіх видів ресурсів;

- організація та контроль оповіщення населення, планування та організація евакуації населення з зони надзвичайної ситуації.

Враховуючи, що транспортні аварії, нерідко з тяжкими наслідками, відбуваються досить часто, обумовлюючи виникнення надзвичайних ситуацій, заходи щодо їх попередження та ліквідації повинні бути відображені достатньо чітко в планах дій цивільного захисту.

Література:

1. Наказ Міністерства транспорту України № 567 від 16.10.2000 р., «Про затвердження Правил безпеки та порядку ліквідації наслідків аварійних ситуацій з небезпечними вантажами при перевезенні їх залізничним транспортом». <https://www.google.com/search?source=hp&ei=upmaXY5-xueuVPn8oegO&q=ЛІКВІДАЦІЯ+НАСЛІДКІВ+АВАРІЙ+НА+ЗАЛІЗНИЧНОМУ+ТРАНСПОРТІ&oq-ab.12..0i22i30i2.17405.1>

2. Наказ Мінінфраструктури від 3 липня 2017 року № 235 «Про затвердження Положення про класифікацію транспортних подій на залізничному транспорті». <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-novosti-zakonodatelstva-1-polozhenie-o-klassifikacii-transportnyx-proisshestvij-na-zhd-transporte>.

3. Стеблюк М. І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник – К.: Знання – Прес, 2007. – 487 с.